

مسیر پر فراز و نشیب مبارزه و رهبری

۱۸ اسفند ۱۴۰۴ ساعت ۱۴:۵۹

نگاهی جامع به مسیر زندگی و دوران رهبری آیت‌الله سید علی خامنه‌ای، از آغاز مبارزات انقلابی تا تثبیت جایگاه ایشان به عنوان عالی‌ترین مقام جمهوری اسلامی ایران دارد

آیت‌الله سید علی خامنه‌ای در ۲۴ تیرماه ۱۳۱۸ (۲۸ صفر ۱۳۵۸ قمری) در مشهد مقدس متولد شدند. ایشان دومین پسر خانواده‌ای روحانی و متدین بودند. زندگی خانواده ایشان بسیار ساده و توأم با قناعت بود، به طوری که گاهی شام شب را نیز به سختی تهیه می‌کردند. منزل پدری ایشان خانه‌ای کوچک در منطقه‌ای فقیرنشین بود که با اضافه شدن زمین کناری، به سه اتاق افزایش یافت. ایشان از چهار سالگی به همراه برادر بزرگترشان، سید محمد، به مکتبخانه سپرده شدند و سپس دوره ابتدایی را در مدرسه «دارالتعلیم دیانتی» گذراندند.

تحصیلات حوزوی:

آیت‌الله خامنه‌ای پس از آشنایی با مقدمات علوم دینی، وارد حوزه علمیه شدند. ایشان دروس ادبیات و مقدمات را نزد پدر و اساتید دیگر فرا گرفتند و کتب ادبی مانند «جامع المقدمات»، «سیوطی» و «مغنی» را در مدارس «سلیمان خان» و «نوّاب» آموختند. پدرشان بر درس ایشان نظارت داشتند. در ادامه، کتاب «معالم» را خواندند و سپس «شرایع الاسلام» و «شرح لمعه» را نزد پدر و بخشی را نزد آیت‌الله آقا میرزا یزدی فرا گرفتند. رسائل و مکاسب را در محضر آیت‌الله حاج شیخ هاشم قزوینی و بقیه دروس سطح را نزد پدر آموختند و دوره مقدمات و سطح را در مدت پنج سال و نیم به پایان رساندند.

ایشان از هجده سالگی درس خارج فقه و اصول را نزد آیت‌الله میلانی آغاز کردند. در سال ۱۳۳۶ به نجف اشرف سفر کرده و در درس خارج مجتهدان بزرگی چون آیت‌الله سید محسن حکیم شرکت کردند، اما به دلیل مخالفت پدر، امکان ادامه تحصیل در نجف فراهم نشد و ایشان به مشهد بازگشتند.

از سال ۱۳۳۷ تا ۱۳۴۳، در حوزه علمیه قم مشغول به تحصیلات عالی در فقه، اصول و فلسفه شدند و از محضر اساتیدی چون آیت‌الله بروجردی، امام خمینی (ره)، آیت‌الله شیخ مرتضی حائری یزدی و علامه طباطبایی بهره بردند. در سال ۱۳۴۳، به دلیل بیماری پدر (نابینایی یک چشم)، ایشان قم را به مقصد مشهد ترک کردند و به مراقبت از پدر پرداختند. این هجرت، با وجود از دست دادن فرصت ادامه تحصیل در قم، از نظر ایشان «نیکی به پدر و مادر» و عملی الهی بود که توفیقات بعدی را رقم زد. در

مشهد نیز تحصیلات فقهی و اصولی خود را تا سال ۱۳۴۷ نزد اساتید برجسته ادامه دادند و همزمان به تدریس کتب حوزوی و معارف دینی به طلاب و دانشجویان پرداختند.

مبارزات سیاسی:

جرقه اولیه مبارزات سیاسی ایشان، با سخنرانی شهید سید مجتبی نواب صفوی در مشهد در سال ۱۳۳۱ زده شد. ایشان از سال ۱۳۴۱، همزمان با آغاز نهضت امام خمینی (ره) علیه سیاست‌های رژیم شاه، وارد عرصه مبارزات شدند.

اولین بازداشت: در محرم ۱۳۳۸ (۱۲ خرداد ۱۳۴۲)، ایشان به دلیل رساندن پیام امام خمینی به علمای خراسان و سخنرانی در بیرجند علیه رژیم شاه و آمریکا، دستگیر و پس از یک شب بازداشت آزاد شدند. پس از حادثه ۱۵ خرداد، مجدداً بازداشت و به مدت ده روز در زندان نظامی مشهد زندانی شدند.

دومین بازداشت: در بهمن ۱۳۴۲، پس از سخنرانی و افشاگری علیه رژیم پهلوی در کرمان و زاهدان، توسط ساواک دستگیر و به تهران منتقل شدند. ایشان حدود دو ماه به صورت انفرادی در زندان قزل‌قلعه زندانی و شکنجه شدند. سومین و چهارمین بازداشت: فعالیت‌های علمی و روشنگری ایشان، از جمله کلاس‌های تفسیر و حدیث، سبب تعقیب و دستگیری مجدد ایشان در سال‌های ۱۳۴۵، ۱۳۴۶ و ۱۳۴۹ شد که منجر به حبس و زندان گردید. ادامه مبارزات و بازداشت‌ها:

پنجمین بازداشت (سال ۱۳۵۰):

با توجه به افزایش حساسیت رژیم نسبت به فعالیت‌های ایشان و احتمال ارتباط با جریان‌های مبارزه مسلحانه، آیت‌الله خامنه‌ای برای پنجمین بار دستگیر شدند. برخورد خشن ساواک نشان‌دهنده نگرانی رژیم از پیوند میان فعالیت‌های فکری و مبارزات مسلحانه بود. پس از آزادی، ایشان به گسترش درس‌های تفسیر، ایدئولوژی و کلاس‌های مخفی پرداختند. ششمین و سخت‌ترین بازداشت (دی ۱۳۵۳): درس‌های تفسیر، ایدئولوژی و نهج‌البلاغه ایشان در سه مسجد مشهد با استقبال گسترده جوانان و طلاب روبرو شد و جزوات "پرتوی از نهج‌البلاغه" تکثیر و توزیع می‌شد. این فعالیت‌ها که زمینه را برای انقلاب آماده می‌ساخت، منجر به یورش ساواک به منزل ایشان در دی ۱۳۵۳، ضبط یادداشت‌ها و دستگیری ایشان شد. این ششمین و دشوارترین بازداشت ایشان بود که تا پاییز ۱۳۵۴ در سلول انفرادی کمیته مشترک شهرداری ادامه یافت. پس از آزادی، علی‌رغم محدودیت‌ها، تلاش‌های علمی و انقلابی ایشان ادامه یافت.

تبعید و پیروزی انقلاب:

تبعید به ایرانشهر (اواخر ۱۳۵۶): رژیم پهلوی ایشان را به مدت سه سال به ایرانشهر تبعید کرد.

بازگشت و حضور در صف اول مبارزات (اواسط ۱۳۵۷): با اوج‌گیری مبارزات مردمی، ایشان از تبعید آزاد شده و به مشهد بازگشتند و در صف اول مبارزات علیه رژیم پهلوی قرار گرفتند. سرانجام پیروزی انقلاب اسلامی در بهمن ۱۳۵۷ را مشاهده کردند.

عضویت در شورای انقلاب اسلامی:

به فرمان امام خمینی (ره) و با پیام شهید مطهری، به عضویت شورای انقلاب اسلامی درآمدند.

پایه‌گذاری حزب جمهوری اسلامی (اسفند ۱۳۵۷): با همکاری علمای مبارز دیگر.

مسئولیت‌های اجرایی: معاونت وزارت دفاع (۱۳۵۸)، سرپرستی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (۱۳۵۸)، امام جمعه تهران (۱۳۵۸)،

نماینده امام خمینی (ره) در شورای عالی دفاع (۱۳۵۹)، نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی (۱۳۵۸).

حضور در جبهه‌های دفاع مقدس (از ۱۳۵۹): با آغاز جنگ تحمیلی، در لباس رزم در جبهه‌ها حضور یافتند.

ترور نافرجام (۶ تیر ۱۳۶۰): توسط منافقین در مسجد ابوذر تهران.

ریاست جمهوری:

پس از شهادت محمدعلی رجایی، در مهر ۱۳۶۰ با رأی مردم به ریاست جمهوری برگزیده شدند و این سمت را از سال ۱۳۶۴ تا

۱۳۶۸ برای بار دوم عهده‌دار بودند.

ریاست شورای انقلاب فرهنگی (۱۳۶۰).

ریاست مجمع تشخیص مصلحت نظام (۱۳۶۶).

ریاست شورای بازنگری قانون اساسی (۱۳۶۸).

دوران رهبری:

انتخاب به رهبری (۱۴ خرداد ۱۳۶۸): پس از رحلت امام خمینی (ره)، مجلس خبرگان رهبری ایشان را با توجه به نظر امام

خمینی (ره) و صلاحیت‌های دینی، علمی و سیاسی، به عنوان رهبر نظام جمهوری اسلامی ایران انتخاب کرد. این انتخاب پس از

بازنگری قانون اساسی و در همه‌پرسی مجدد نیز تأیید شد. ایشان از آن زمان تاکنون، مسئولیت هدایت امت مسلمان ایران و جهان

اسلام را بر عهده دارند

شهادت

حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی در حمله مشترک آمریکای جنایتکار و رژیم صهیونیستی در صبح

شنبه نهم اسفند ماه ۱۴۰۴ در دفتر کار خود به شهادت رسیدند.

این عالم و مجاهد عظیم عمر خود را فدای اعتلای ایران و اسلام کردند و با امام و سالار شهیدان محشورند ان‌شالله.

منابع

کتاب خاطرات و زندگی نامه رهبر معظم انقلاب اسلامی

سایت دفتر مقام معظم رهبری <http://www.leader.ir>

سایت ویکی پدیا دانشنامه آزاد

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۵۰۳۰۳/رهبری-مبارزه-نشیب-فراز-پر-مسیر>